P9_TA(2021)0483

Stanje človekovih pravic v Kamerunu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2021 o stanju človekovih pravic v Kamerunu (2021/2983(RSP))

(2022/C 224/12)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju prejšnjih resolucij o Kamerunu, zlasti resolucije z dne 18. aprila 2019 ([1]),

— ob upoštevanju poročila o razmerah v Kamerunu, ki ga je 5. novembra 2021 pripravil Urad OZN za usklajevanje humanitarnih aktivnosti, in letnega poročila EU o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2020 – Poročilo o državi: Kamerun – z dne 21. junija 2021,

— ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu AKP-EU („Sporazum iz Cotonuja“),

— ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic iz leta 1948,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah, ki jo je Kamerun ratificiral leta 1993,

— ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev iz leta 1981,

— ob upoštevanju ustave Republike Kamerun,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker so državni organi prve mirne proteste leta 2016, ki jih je spodbudil Konzorcij kamerunske angleško govoreče civilne družbe proti marginalizaciji kamerunskih anglofonskih regij, zatrli s skrajnim nasiljem, kar je spodbudilo podporo separatizmu in pojav več separatističnih milic, ki so pozivale k novi državi, Ambazoniji, in sprožile krvave vojaške spopade;

B. ker je dialog pogoj za mir in ker vlada predsednika Paula Biye dosledno zavrača neposredne pogovore s katerim koli od separatističnih voditeljev iz anglofonskih regij;

C. ker se Kamerun sooča s številnimi hkratnimi političnimi in varnostnimi izzivi, vključno z grožnjami skupine Boko Haram v regijah na skrajnem severu države in z notranjim oboroženim separatističnim uporom v angleško govorečih severozahodnih in jugozahodnih regijah, ki traja že skoraj pet let;

D. ker so anglofonski učitelji in odvetniki v severozahodnih in jugozahodnih regijah leta 2016 miroljubno stavkali in protestirali ter na tak način nasprotovali uvedbi francoskega pravnega sistema in jezika na njihovih sodiščih in razredih, kar je sprožilo krizo; ker od leta 2017 poteka oboroženi spopad, v katerem je bilo ubitih na tisoče ljudi, v kamerunskih anglofonskih regijah pa je povzročil hudo humanitarno krizo;

E. ker je do danes življenje izgubilo več kot 3 000 civilistov in na stotine pripadnikov varnostnih sil; ker je bilo zaradi spopadov v Kamerunu notranje razseljenih več kot milijon ljudi; ker humanitarno pomoč potrebuje več kot 2,2 milijona ljudi, več kot 66 000 pa jih je poiskalo zatočišče v sosednji Nigeriji; ker se v Kamerunu nahaja več kot 447 000 beguncev in prosilcev za azil; ker je kriza prizadela kamerunske zahodne in obalne regije;

([1]) UL C 158, 30.4.2021, str. 7.

četrtek 25. novembra 2021

F. ker se v Kamerunu ne spoštuje načelo pravne države, saj so neodvisni opazovalci, tudi organizaciji Human Rights Watch in Amnesty International, predhodno dokumentirali vojaške sodne postopke, ki so jih zaznamovale resne vsebinske in postopkovne napake in kjer so bili resno ogroženi domneva nedolžnosti, pravica do ustrezne obrambe ter neodvisnost postopkov in sodstva na splošno;

G. ker so spopadi med anglofonskimi separatističnimi oboroženimi skupinami in vladnimi varnostnimi silami vse pogostejši in hujši; ker je humanitarna pomoč močno motena tudi v prizadetih regijah zaradi nedržavnih oboroženih skupin in ukrepov omejitve gibanja, zaradi česar se ljudje v teh regijah resno soočajo z nezanesljivo preskrbo s hrano, več deset tisoč ljudi pa je prikrajšanih za dostop do nujne zdravstvene oskrbe; ker je bilo pri ukrepih za omejitev gibanja iz humanitarnih razlogov dovoljenih le nekaj izjem, zaradi česar je bilo nudenje pomoči znatno moteno; ker so bile agencije OZN prisiljene prekiniti humanitarne dejavnosti, čeprav so se pokazale dodatne potrebe, ki jih je povzročila pandemija covida-19;

H. ker civilisti nosijo glavno breme nasilja in spopadov med vlado in separatističnimi silami, saj je med njimi velika večina žrtev; ker vladne in separatistične sile nenehno izvajajo medsebojne povračilne napade, katerih namerne tarče so civilisti in ranljive skupine prebivalstva;

I. ker so oborožene separatistične skupine večkrat grozile s smrtjo odvetniku za človekove pravice, uglednemu zagovorniku pravic anglofonske manjšine in zagovorniku mirne rešitve krize Felixu Agborju Nkonghoju; ker Nkongho ni edina oseba, ki se sooča z napadi in nadlegovanjem;

J. ker so politične napetosti po volitvah leta 2018 prerasle v sovražni govor na podlagi etnične pripadnosti ali političnega prepričanja, ki se krepi prek družbenih medijev;

K. ker so vladne sile zagrešile zunajsodne poboje civilistov, tudi žensk in otrok, mučenje in grdo ravnanje, spolno nasilje, tudi posilstva, nasilje na podlagi spola, uničile premoženje, tudi vasi, hiše, zdravstvene ustanove in bolnišnice, ropale posesti ter samovoljno aretirale in pridržale državljane, vse to zaradi sovražnosti ali domnevnega sodelovanja s separatisti;

L. ker so oboroženi separatisti v prvih petih mesecih leta 2021 izvedli vsaj 27 napadov z improviziranimi eksplozivnimi napravami v 13 mestih, kar je več kot v vseh prejšnjih kriznih letih; ker so posiljevali, ubijali, mučili, nasilno napadli, grozili in ugrabili na stotine ljudi, vključno z ženskami, humanitarnimi delavci, učitelji in otroki, domnevno zaradi sodelovanja z vojsko;

M. ker je konflikt nesorazmerno prizadel otroke, saj je 700 000 učencev zaradi prisilnega bojkota šol v anglofonskih regijah prikrajšanih za pravico do izobraževanja; ker je bilo avgusta 2021v Kamerunu 28 % vseh žrtev nasilja na podlagi spola otrok, ki se tudi soočajo z večjim tveganjem za novačenje, delo in zlorabo, saj naj bi bilo v državi po poročanjih zlorabljenih več kot 50 % otrok; ker je bilo po podatkih sklada OZN za prebivalstvo 38 % žensk v Kamerunu, starih od 20 do 24 let, poročenih pred 18. letom starosti, 13 % pa pred 15. letom starosti;

N. ker je predsednik Biya v odziv na mednarodni pritisk ustanovil preiskovalno komisijo za poboje v Ngarbuhu, vlada pa je po tem priznala, da imajo njene varnostne sile določeno odgovornost, in napovedala aretacijo vpletenih posameznikov; ker pa v zvezi s tem ni na voljo dodatnih informacij;

O. ker se je dosledno izvajala omejitev gibanja, vključno z zaprtjem skoraj vseh šol in učnih centrov; ker je bilo nasilje zagrešeno nad posamezniki, ki niso hoteli upoštevati omejitve gibanja, tudi nad otroki in učitelji; ker so bile šole, univerze in bolnišnice napadene, s čimer se je poslabšalo stanje na področju kršitev pravice do dostopa do izobraževanja in podaljšal čas kršitev, zaradi česar je bilo prebivalstvo prikrajšano za osnovne zdravstvene storitve;

P. ker so se od predsedniških volitev leta 2018 napetosti v državi povečale; ker je predsednik Biya septembra 2019 organiziral nacionalni dialog, da bi rešil konflikt med oboroženimi silami in separatističnimi uporniki v anglofonskih regijah; ker je dve leti pozneje izvajanje ukrepov prineslo le malo rezultatov; ker so bili številni poskusi za rešitev krize v Kamerunu v letih 2020 in 2021 neuspešni;

Q. ker še ni bil podpisan predsedniški odlok, ki predvideva prenos pristojnosti in postopen prenos človeških in finančnih virov na decentralizirane organe, da bi se dejansko izvedel proces decentralizacije;

R. ker vlada še naprej omejuje svobodo izražanja in združevanja ter je vse bolj nestrpna do političnega oporečništva; ker je bilo več sto članov in podpornikov opozicijske stranke aretiranih po demonstracijah, s katerimi se je pozivalo k mirni rešitvi krize v anglofonskih regijah; ker so politični nasprotniki, protestniki, novinarji in civilna družba vztrajno žrtve različnih omejitev;

S. ker kamerunski kazenski zakonik prepoveduje spolne odnose med osebami istega spola, za kar je zagrožena petletna zaporna kazen; ker se v zadnjih letih in mesecih poroča o številnih primerih aretacij in nadlegovanja oseb LGBTQI;

T. ker Kamerunu še dodatno grozijo pripadniki skupine Boko Haram in Islamske države zahodnoafriške pokrajine (ISWAP) na skrajnem severu države; ker so napade islamistične oborožene skupine Boko Haram spremljali vsakodnevni uboji, ugrabitve, ropi in uničevanje lastnine, kar pomeni hude kršitve človekovih pravic in kršitev mednarodnega prava in mednarodnega humanitarnega prava; ker so bili v napade vključeni tudi otroci, ki so izvajali samomorilske bombne napade, in otroci vojaki; ker so pripadniki skupine Boko Haram od decembra 2020 ubili vsaj 80 civilistov, od avgusta 2021 pa je bilo notranje razseljenih več kot 340 000 ljudi; ker je domnevna smrt vodje skupine Boko Haram Abubakarja Šekauja v spopadu z razcepljeno frakcijo Islamske države zahodnoafriške pokrajine v Nigeriji prispevala k utrditvi njene moči in povečala negotovost na skrajnem severu Kameruna; ker vladne sile ne morejo učinkovito zaščititi prizadetega prebivalstva;

1. je nadvse zaskrbljen nad stanjem človekovih pravic v Kamerunu; poudarja, da imajo državljani pravico do svobode izražanja, zbiranja in združevanja; poziva k spoštovanju človekovih pravic in poziva kamerunsko vlado, naj sprejme vse potrebne ukrepe, da bi izpolnjevala svoje obveznosti glede varstva teh pravic;

2. poziva kamerunsko vlado ter politične in vojaške voditelje separatističnih skupin, naj se dogovorijo o humanitarnem premirju, in spodbuja sprte strani, naj se dogovorijo o ukrepih za povečanje zaupanja, kot sta izpustitev nenasilnih političnih zapornikov in odprava bojkotov šol; poziva vlado predsednika Biye in angleško govoreče separatiste, naj nemudoma vnovič začnejo mirovna pogajanja; poziva mednarodno skupnost, zlasti Afriško unijo, srednjeafriške države in EU, naj se ponudi za posrednico in tako pomaga spodbujati dialog; poudarja pomen regionalnega sodelovanja in poziva vlado, naj tesno sodeluje z Afriško unijo in Gospodarsko skupnostjo srednjeafriških držav; obžaluje, da nobena od strani v konfliktu ne sodeluje v konstruktivnih mirovnih pogajanjih za razrešitev konflikta niti ne kaže zanimanja za to; je prepričan, da je edini način za vzpostavitev trajnega miru politični dialog, ki bi potekal v duhu kompromisa, učinkovite politične udeležbe in vključevanja in v katerem bi sodelovali vsi zadevni deležniki; poziva kamerunsko vlado in voditelje separatističnih skupin, naj sprejmejo ponudbe tretjih strani glede posredovanja, da bi takoj začeli z neposrednimi pogajanji;

3. obsoja zlorabe človekovih pravic in kršitve mednarodnega prava in mednarodnega humanitarnega prava, ki so jih zagrešile strani v oboroženem konfliktu, in poudarja pomen boja proti nekaznovanju; poziva kamerunske oblasti, naj zagotovijo neodvisne, učinkovite, pregledne in nepristranske preiskave ter v skladu z mednarodnim pravom in standardi preganjajo hude kršitve in zlorabe, za katere so odgovorni tako državni kot nedržavni akterji, pa tudi, naj odgovorni za kršitve človekovih pravic odgovarjajo za svoja dejanja in naj jim pošteno sodijo, da bi odpravili nekaznovanje in zagotovili neodvisnost sodstva, ki sta bistvena elementa pravne države in temelja delujoče demokratične države;

4. poziva kamerunsko vlado, naj podpiše in ratificira Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča; poziva EU, naj izkoristi vse politične vzvode iz razvojne pomoči in drugih programov, da bi se izboljšalo varstvo človekovih pravic v Kamerunu;

5. nasprotuje uporabi vojaških sodišč za sojenje civilistom; želi spomniti Kamerun na mednarodne obveznosti v zvezi s poštenim sojenjem, ki ga zavezujejo, in na obveznost, da spoštuje pravico vseh državljanov do poštenega sojenja pred neodvisnimi sodišči, pa tudi na to, da vojaška sodišča ne bi smela biti pristojna za civilno prebivalstvo;

6. poziva kamerunske oblasti, naj prenehajo soditi ljudem pred vojaškimi sodišči, z vnaprej določenimi izidi sojenj in nalaganjem smrtne kazni, ki je v skladu z mednarodnim pravom o človekovih pravicah nezakonita; spominja, da Kamerun od leta 1997 ni izvršil nobene smrtne kazni, kar je pomemben mejnik na poti te države k popolni odpravi smrtne kazni; ponavlja, da EU nasprotuje smrtni kazni v vseh primerih in brez izjem; poziva kamerunsko vlado, naj zagotovi, da bo odpravljena; poziva jo tudi, naj ratificira drugi izbirni protokol k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah glede odprave smrtne kazni; poziva sodišča, naj se vzdržijo izrekanja takih obsodb in potrdijo, da ne bodo zahtevala smrtne kazni;

7. obžaluje uporabo nasilja, zlasti nad otroki, in je zelo zaskrbljen zaradi posledic krize za otroke; poziva obe strani v konfliktu, naj prenehata namerno napadati civiliste, prav tako pa poziva separatiste, naj nemudoma prenehajo napadati šole in odpravijo vse prisilne bojkote izobraževanja, kar bo vsem učencem in učiteljem omogočilo varno vrnitev v šolo;

8. poziva kamerunske oblasti, naj zaščitijo vse ženske v državi, zlasti na konfliktnih območjih, ter spodbujajo enakost spolov in krepitev vloge žensk z večanjem udeležbe žensk in organizacij za njihove pravice v javnem in političnem življenju; poziva k oblikovanju posebnih ukrepov EU za krepitev pravic različnih skupin žensk, s posebnim poudarkom na mladih ženskah, migrantkah, ženskah, okuženih z virusom HIV, osebah LGBTQI in invalidkah;

9. meni, da je proces decentralizacije kot sistem gospodarskega, socialnega in političnega upravljanja ključen za odzivanje na številne razvojne izzive, zlasti z večjo odgovornostjo lokalnih politikov in lokalnih uprav do sodelujoče civilne družbe; pozdravlja podporo EU temu procesu;

10. obsoja prekomerno uporabo in zlorabo sile proti političnim nasprotnikom in miroljubnim protestnikom; obžaluje uporabo ukrepov omejitve gibanja, kot sta policijska ura in prepoved javnih prireditev, pod pretvezo pandemije covida-19, da bi omejili svobodo izražanja, tiska in pravico do mirnega zbiranja; izraža zaskrbljenost zaradi stanja na področju svobode govora in svobode tiska v Kamerunu; obžaluje samovoljne aretacije in nadlegovanje novinarjev in opozicijskih politikov ter utišanje političnega nasprotovanja; poziva kamerunske oblasti, naj nemudoma in brezpogojno izpustijo politične nasprotnike, protestnike in vse druge državljane, ki so bili samovoljno aretirani in pridržani izključno iz političnih razlogov; obsoja kršitve temeljnih svoboščin;

11. poziva platforme družbenih medijev, naj sodelujejo z vlado, opozicijo in civilno družbo, da bi zagotovile preverjanje njihovih strani in omejile hujskanje, sovražni govor in napačne informacije, zaradi katerih se odnosi med skupnostmi še bolj krhajo;

12. obžaluje, da zaradi negotovosti in cestnih zastojev v severozahodnih in jugozahodnih regijah več kot 40 000 ljudi ni prejelo pomoči v hrani, kot tudi nedavne napade na zdravstvene ustanove in zdravstvene delavce ter prepoved humanitarnih dejavnosti zaradi omejitve gibanja; obsoja zaustavitev humanitarne pomoči in napade na humanitarne delavce, vključno z ugrabitvami, nadlegovanjem in umori v severozahodnih in jugozahodnih regijah Kameruna, pa tudi stopnjevanje ustrahovanja neodvisnih opazovalcev in zagovornikov človekovih pravic, zlasti zagovornikov pravic žensk, katerih prizadevanja so glede na hude kršitve človekovih pravic, ki jih izvajajo vse strani v konfliktu, nadvse pomembna; vztraja, da morajo vse strani v konfliktu nemudoma zagotoviti neoviran dostop humanitarne pomoči; poziva kamerunsko vlado, naj zagotovi, da bo humanitarna pomoč dosegla regije v krizi;

13. poziva OZN in EU, naj še naprej spremljata humanitarne razmere in ocenjujeta potrebe; poziva k nujni humanitarni podpori mednarodne skupnosti, tudi EU in njenih držav članic, da se bo mogoče učinkovito odzvati na nujne potrebe prebivalstva in jih ustrezno zadovoljiti; meni, da bi lahko z misijo za ugotavljanje dejstev Sveta OZN za človekove pravice v Kamerunu ugotovili, v kolikšni meri sta bila kršena mednarodno pravo o človekovih pravicah in mednarodno humanitarno pravo ter kdo ju je kršil;

14. obsoja teroristična dejanja skupine Boko Haram v Kamerunu; priznava prizadevanja kamerunskih oblasti v boju proti tej skupini; poziva mednarodno skupnost, naj podpre vsa prizadevanja za boj proti tej islamistični oboroženi skupini; vztraja, da se je proti terorizmu mogoče učinkovito boriti le, če bomo obravnavali vzroke in specifične težave, povezane z neenakostjo;

15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, generalnemu sekretarju Združenih narodov, vladi in parlamentu Kameruna ter sopredsednikoma skupne parlamentarne skupščine AKP-EU.